

Pozvánka na výstavy:

Léto v zahradě - Borotín u Boskovic - arboretum - 5. - 7. 7. 2013

Tradiční prodejní výstava - trvalky, dřeviny, lilie, bonsaje, vodní rostliny aj., prohlídka arboreta, vstupné dospělé 30 Kč. Otevřeno od 9 do 17 hod.

Výstava lilí - Rajhrad u Brna - 12. - 14. 7. 2013

Výstava se bude konat ve dnech 12. až 14. 7. 2013 v Památníku národního písemnictví, v dolním klášteře, v Rajhradu u Brna a bude otevřeno od 8 do 17 hodin. Výstavu pořádá Specializovaná základní organizace Českého zahrádkářského svazu Brno Liliium, Křenová 67, 602 00 Brno.

Borůvkobraní - Borovany u Českých Budějovic - 13. - 14. 7. 2013

Lesy v okolí Borovan ukrývají modré bohatství. Tento poklad si místní už několik let nenechávají pro sebe, a tak i letos má v kulturním kalendáři obce své místo stále populárnější Borůvkobraní – borůvkové a folklorní slavnosti.

Novinkou letošního ročníku je ukázková borůvková zahrada, kde bylo na podzim 2012 vysázeno 8 odrůd zahradních borůvek a kde vám poradí Borůvkový zahradník s jejich pěstováním a budete mít možnost si sazenice také zakoupit. Tato zahrada je přístupná veřejnosti od května do konce září.

Pro návštěvníky Borůvkobraní bude připravený borůvkový a řemeslný jarmark, borůvkové a staročeské občerstvení. Zakoupíte zde borůvky, džemy, lívance, koláče, kremrole, domácí likér, pivo, borůvkové portské víno – jak jinak než vše z borůvek... Gastronomickými novinkami letošního Borůvkobraní jsou například borůvková pizza, paštika, maso na borůvkách a borůvkový sirup.

Vstupné: na celý víkend (náramek): základní 80 Kč, děti 6 - 15 let, osoby se ZTP a senioři nad 70 let 40 Kč, rodinné vstupné (2 dospělí a max. 3 děti) 200 Kč, děti do 6 let zdarma. Více na <http://www.boruvkobrani.cz/>

DEN V SADU - Želešice, ÚKZÚZ - 17. 7. 2013

Odborné setkání je určeno pro ovocnáře, šlechtitele, zahradníky, množitele, pracovníky odborného školství, zahrádkáře, ale i pro dovozce a obchodníky s rozmnožovacím materiálem rostlin a pro všechny ostatní zájemce. Je pořádáno formou řízené prohlídky ve venkovních prostorách stanice, kde probíhají zkoušky odrůd. Prohlídky budou doprovázeny odborným výkladem našich specialistů. Návštěvníci se seznámí s odrůdami ovocných plodin a pěstitelskou technologií v dané pěstitelské oblasti. Odborný výklad bude pouze ve skupinách. Samostatná prohlídka pokusů se nepovoluje.

Vstup do budovy: 7:45 - 14:00

Skupinové prohlídky: trvání cca 2 hod.

◀▶ ☀ Ochrana rostlin na zahrádce v srpnu:

Uvedený kalendářní přehled je použit s laskavým svolením autorů publikace:

Účinná ochrana zahradních plodin - Josef Horák, Jaroslav Rod, ([GRADA](#) – 2011)↓

◀▶ Průběžně ze zahrady odstraňujeme a následně **likvidujeme opadané**, většinou **červivé a nahnilé plody** ovoce.

◀▶ U jabloní pokračujeme v opakovaných 14denních postřicích plodů k **zamezení Ca-deficientní skvrnitosti jablek**. Používáme chlorid vápenatý v přípravcích Kalkosol 25, Kalkosan 30 či Kalcolit forte (0,5-1% roztok) nebo 1% roztok ledku vápenatého.

◀▶ U **maliníku** brzy po odpození odřežeme loňské letorosty, nové by se měly ošetřit účinným fungicidem proti **didymelovému odumírání maliníku**. V současné době není u nás tato choroba pokryta příslušným ochranným přípravkem. V Německu proti ní používají Merpan 80 WG, Score 250 EC a Zato 50 WG. U nás ale ani jeden z nich není k tomuto účelu registrován.

◀▶ I v srpnu pokračujeme v zamezení vzniku **pozdní červivosti plodů**, kterou u jaderovin a peckovin způsobují druhé generace obaleče jablečného a švestkového. K ošetření stromů s podzimními a zimními odrůdami lze využít povolený organofosfát (Reldan 22) nebo neonikotinoidy (Mospilan 20 SP nebo Calypso 480 SC) a konečně jen proti obaleči jablečného lze použít nověji registrovaný SpinTor, který též dobře působí i proti slupkovým a pupenovým obalečům.

◀▶ Při teplém a suchém počasí v červenci a v srpnu může dojít k **přemnožení svilušek a hálčivců** na jaderovinách a slivoních. Děje se to především tam, kde zahrádkář k likvidaci živočišných škůdců na ovocných kulturách použil neuváženě pyrethroidy, např. Decis 15 EW, Decis Mega nebo Karate se Zeon technologií 5 CS. Jabloně, slivoně a černý rybíz při napadení sviluškami strádají, mají menší, svinuté listy šedobronzové barvy. Na rubu listů můžeme pozorovat pomocí lupy vajíčka, larvy a dospělce těchto roztočů. Za takovýchto okolností musíme pak nutně stromy nejméně dvakrát po sobě ošetřit v intervalu 10-14 dnů přípravkem Sanmite 20 WP. Elegantní a především efektivní je introdukce dravého roztoče *Typhlodromus pyri*.

◀▶ Obyčejně v první polovině srpna, při zaměkání bobulí révy vinné, je třeba provést **postřik proti šedé hnilobě hroznů** (botrytidě). Lze použít Mythos 30 SC nebo Thiram Granuflo. Ve stejné době provádíme i **závěrečný postřik proti peronospoře a padlí** (použijeme přípravek na bázi mědi např. Kuprikol 50 a přípravek na bázi elementární síry Kumulus WG). V poslední době se k závěrečným dvěma postřikům proti padlí doporučují spíše strobiluriny (Discus nebo Zato).

◀▶ V horkých a suchých letních obdobích se může také výrazně přemnožit na zelenině **sviluška chmelová**, především na okurkách a paprikách. Na listech vyvolává skvrnité či okrajové žloutnutí listů, které se nakonec zbarví do šedohněda a usychají. Rovněž i zde lze pozorovat na rubu listů kromě pavučinky i různá vývojová stadia svilušek. Mnohým zahrádkářům poničily už v červenci venkovní okurkový porost, a to již v době, kdy se u nás ještě ani nevyskytla plíseň okurky. Nejvíce však sviluška chmelová škodí u skleníkových porostů okurek. Na postižené venkovní i skleníkové kultury je účinný preparát Vertimec 1.8 EC. Lze jej využít i během sklizně, neboť má krátkou ochrannou lhůtu - u okurek, paprik a rajčat má ochrannou lhůtu 3 dny. Je nutné ho však vždy aplikovat opakovaně (dvakrát až třikrát v intervalu 7- 10 dnů).

◀▶ Koncem srpna a především v září se **mšice** vracejí zpět z bylinných hostitelů na ovocné stromy a keře. Pokud stav nelze vyřešit ostříháním napadených částí větvíček, musíme použít Pirimor 50 WG (0,1-0,15 %).

◀▶ V srpnu začínáme **s obnovou výsadby nových jahodníkových porostů**. Vzhledem k tomu, že většina starších porostů je napadena červenou hnilobou kořenů nebo fytoftorovou hnilobou jahodníku, musí se především použít zdravá sadba, střídat místa k osázení jahodníkem a eventuálně navíc všechny nově vysazované sazenice namáčet neméně 20 minut do 0,25% suspenze Aliette 80 WG. Po zasazení je třeba provést pásovou zálivku sazenic 1% suspenzí stejným přípravkem. K tomuto účelu je též registrován přípravek Polyversum, zde se jak k namáčení, tak i k pásové zálivce doporučuje 0,05% koncentrace. Obě ošetření se provádějí pouze jednou, šířka ošetřených pásů by měla být 20 cm.

◀▶ **Pěstitele zeleniny a brambor** musí při deštivém a teplém počasí v srpnu nadále sledovat kultury. Předpokladem úspěchu je včasné preventivní ošetření porostů brambor a zeleniny. Během probíhající sklizně musíme k ochraně používat jen přípravky s krátkou ochrannou lhůtou (3-7 dnů). Pokud jsou porosty bez chorob, můžeme použít z kontaktních přípravků při slabém infekčním tlaku i ve druhé polovině postřikové sezóny a v systémech ekologického zemědělství pouze Kuprikol 50 (0,4 až 0,5% koncentraci). Kuprikol 50 však prodlužuje a oddaluje dozrávání plodů. Při již prvních zjištěných známkách nákazy

plísňemi může pomoci u zeleniny už jen systémový přípravek s preventivně-léčebnou účinností - Ridomil Gold MZ Pepite (0,25 %). Ten má u cibule ochrannou lhůtu 7 dnů, u rajčat a okurek 3 dny. U okurek můžeme případně mezi sklizněmi při zjištění **plísňě dýňovitých** ošetřovat též přípravkem Aliette 80 WG (0,2 %). U brambor se však ukázal při jasných známkách nákazy plísni bramborovou v tomto období při silném infekčním tlaku přípravek Ridomil Gold MZ Pepite jako nedostatečně účinný. Naopak se výborně osvědčil nověji registrovaný Infinito, který se v rostlině šíří translaminárně a systémově a kromě preventivního účinku je schopen účinně zasáhnout léčebně 24 - 48 hodin od začátku plísňové infekce na listech, s jeho ochrannou lhůtou 7 dnů jej lze použít až 4x za sezonu. Při eventuálním výskytu **padlí okurky** aplikujeme přípravek na bázi elementární síry (Kumulus WG). Mrkev a petržel je třeba též ošetřit při prvních příznacích výskytu **padlí miskovitých**; opakovaně též preparátem Kumulus WG. Celer se musí za deštivého počasí chránit proti **septoriové skvrnitosti listů celeru** organickým fungicidem Score 250 EC (0,02 %). Nově je zde zaregistrován k použití i strobilurin Ortiva.

◀▶ **Všechny výše uvedené přípravky na ochranu rostlin je nutné používat v souladu s přiloženým návodem k použití a respektovat přitom ochranné lhůty.**

▶ ◀☀ **Nutné práce na zahrádce v srpnu:** použité informace jsou čerpány: www.zahradkari.cz: ↓

▶ ◀ Srpen je pro ovocné dřeviny měsícem druhého prodlužujícího růstu. Ještě stále není pozdě na přeroubování peckovin (slivoní, třešní a višní) letními rouby za kůru, mají-li tyto dřeviny ještě mízu. Druhá míza se využívá i k očkování (jádroviny, peckoviny - broskvoně se očkují až naposled). Očkovance z července zkontrolujte a ty s neujatými očky přeočkujte. Stromům, které jsou přetíženy velkou úrodou ovoce, podkládejte větve podpěrami, aby se dřevo větví nepolámalo.

▶ ◀ Mimo ostružin, malinoostružin a malin (odplozené výhony a nadbytečné nebo slabé výhony u všech těchto bobulovin odstraňujte těsně u země) začínají zrát remontantní jahody a aronie.

▶ ◀ Pokračuje se ve sklizni letních odrůd jablek (např. DISCOVERY, MANTET), hrušek (např. CLAPPOVA, RADANA), broskví (např. REDHAVEN, MORAVIA), meruněk (např. VELBORA, VESPRIMA) a višní (např. MORELA POZDNÍ), sklízí se pozdní odrůdy rybízu (HEINEMANUV POZDNÍ), renklody (ALTHANOVA, ZELENÁ) a rané švestky (např. ČAČANSKÁ LEPOTICA, WANGENHEIMOVA). Monilií napadené plody othrávejte a likvidujte, podobně odstraňujte i opadané plody, které bývají nahnílé a červivé. Třešně a višně můžete hlouběji zmladit a koruny podle potřeby prosvětlit, u meruněk mimo suchých, či povadlých větví raději mnoho neřežte. Zásah řezem u broskvoní by měl sledovat zkrácení výhonů o měkkou část posledního přírůstku, což umožní dobré vyžrání ponechaných pupenů.

▶ ◀ Vysazují se jahodníky - půda by měla být dobře zásobena humusem a živinami. Před výsadbou prohlédněte dobře sazenice, aby nebyly napadené roztočikem jahodníkovým (špatně rozvinuté, či pokroucené listy), nebo některými chorobami (houbové skvrnitosti). Vysazené rostliny by měly mít srdéčko těsně nad zemí. Pro bezpečnější ujetí sazenic se doporučuje nastýlka (rašelina, řezanka apod.) k zadržení vláhy, ale mulčovací materiál by neměl přikrýt vysázené rostliny. Vysazovat je možno i na zahradnické folie - docílíte tím větší ranosti a stabilizace úrody. Vysazené rostliny vydatně zalije a povadlou sadbu před výsadbou ponořte kořeny do vody na několik hodin v chladnu a stínu (sklad, sklep). Když objevíte na plodech známky čerstvé červivosti, stříkejte proti druhé generaci obalečů u jádrovín, slivoní a broskvoní povolenými přípravky.

▶ ◀ V srpnu se ještě sklízí česnek - u paličáků je pomůckou pro stanovení správné doby sklizně napřímení stočeného konce stvolu a žloutnutí listů a u nepaličáků stadium, kdy rostliny poléhají a žloutnou jim listy. Sklízí se i cibule - tu nechte po vytáhání ze země (není-li vlhké počasí) 2 týdny na zahrádce doschnout. Podle potřeby se probírá ledový salát, plodová zelenina a kořenová zelenina. Fazol by se zráním semen vyčerpával, proto sklízejte včas rovněž fazolové lusky.

▶ ◀ Vyštipujte zálistky tyčkových rajčat a koncem měsíce zaštipněte vrchol, aby vám plody i na vrcholu stačily do prvních podzimních mrazíků uzrát. Při zalévání dejte pozor na to, abyste neovlhčili listy - tato vlhkost může napomoci napadení plísni bramborovou, objevíte-li na spodních listech příznaky chorob, tak je olamujte a likvidujte. ▶ ◀ Při teplém a deštivém počasí včas ošetřete rostliny rajčat a brambor (pozdní odrůdy) proti plísni bramborové.

▶◀ Košťálová zelenina uvítá pohnojení draselným hnojivem, které podpoří dokonalý vývoj pevných hlávek a skladovatelnost. Pórek přihrňte zeminou, aby vybělení část byla co největší. Čínské zelí z červencového výsevu je potřeba v srpnu vyjednotit, jinak je možné čínské i pekingské zelí až do poloviny srpna vysévat (nebo vysazovat).

▶◀ Stále ještě můžete na uvolněné zeleninové záhony vysévat salát, špenát, či ředkvičku k podzimní sklizni. Vysévají se i ozimé formy zelenin - hlávková kapusta, květák, cibule, salát pro přezimování. Koncem měsíce se doporučuje u růžičkové kapusty zaštipnout vrchol.

▶◀ U okrasných rostlin využijte podobně jako u ovocných druhou mízu k očkování - např. růže, šeříky apod. Zvláště u růží pamatujte na případné přeočkování keřů, u kterých se neujmula očka z červencového očkování. Zelenými řízků se v této době množí cypřišky, thuje, jalovce, dřívěšáky, pustoryly, skalníky, zimolezy, zlatice v pařeništi. Náročnější dřeviny, jako např. tisy, vyžadují k zakořenění podmínky skleníkové množárny.

▶◀ Tento měsíc je také vhodný na stříhání živých plotů z jehličnanů. Hřížít můžete vistárii, loubinec, břečťan, zimolez.

▶◀ Do konce měsíce je možné rovněž vysazovat, nebo přesazovat mladé jehličnany s kořenovým balem. Vysázené dřeviny chraňte proti vyvrácení kolíkem tak, abyste nepoškodili kořenový bal. Rostliny po vysázení rovněž dostatečně zalijte; proti nežádoucímu výparu je vhodné jejich zastínění; nebo obalení rostliny plátnem.

▶◀ Řízkovat můžete i fuchsie a pelargónie (řízky nechte jeden den zavadnout), růstové vrcholy fuchsii se doporučuje zaštipovat a tvořící se plody včas odstraňovat. Z pokojových květin můžete ještě řízkovat např. filodendron, scindapsus - řízkům nechte vytvořit kořeny ve sklenici s vodou.

▶◀ Sázejí se ocůny - květ je možno očekávat koncem září až začátkem října, šafrány se sázejí již na začátku měsíce. Bledulky, modřence a kosatečky je doporučeno v tuto dobu sázet do hloubky 7 - 10 cm. Je vhodná doba i na vysazování narcisů - ty se mohou sázet po tulipánech, ale opačně (tulipány po narcisech) se to nedoporučuje. Přesazují se pivoňky - dejte pozor na hloubku výsadby (příliš hluboko vysázené nekvetou).

▶◀ Trvalky můžete dělit a přesazovat po odkvětu. Ve druhé polovině měsíce se též na záhon vysazují některé dvouletky z červnového a červencového výsevu - sedmikráska, pomněnka, macešky, náprstníky, zvonky a zimní fialy.

▶◀ O trávník je nutné v tomto měsíci stále pečovat - pravidelný pokos, zálivka a přihnojení, potlačení růstu dvouděložných plevelů a mechu. Při použití přípravků proti plevelům by plevele měly mít dostatečně vyvinuté listy, proto po pokosu nestříkejte dřív než za týden. Je i vhodná doba na založení nového trávníku, výsev nezapomeňte pravidelně zalévat.

- ▶ **Poradenská služba – každou středu, mimo 1. v měsíci, mezi 13,⁰⁰ a 16,⁰⁰ hodinou (na sekretariátě ÚS ČZS) ZO ČZS si mohou vyzvednout na sekretariátě ÚR ČZS v Olomouci, tř. 1. máje 5, každou středu, mimo 1. v měsíci:**
▶ **členské známky na rok 2013 + ke každé známce zdarma „Rukověť zahrádkáře 2013“ + kalendářik ČZS.**

▶▶ **CD a publikace k objednání a zakoupení na ÚS ČZS Olomouc:**

- ▶ **CD:** Choroby a škůdci zahradních rostlin – aktualizovaná a doplněná verze (2012), J. Rod / cena 50,- Kč
- ▶ **CD:** Výstavy ČZS – nově zpracované CD – pro členy ČZS - lze objednat na ústředí / cena 50,- Kč
- ▶ **publikace:** pomologie: Jádrovin a Peckovin – Bc. T. Jan a Ing. D. Nestrta – cena 120,- Kč za jeden díl při odběru obou dílů
- ▶ **publikace:** pomologie: Drobné ovoce a skořápkoviny - Bc. T. Jan a Ing. D. Nestrta – cena 260/ks, při odběru nad 10 ks 220,- / ks
- ▶ **publikace:** pomologie: Jádrovin + Peckovin + Drobné ovoce a skořápkoviny - Bc. T. Jan a Ing. D. Nestrta – cena 399,- / za 3 díly
- ▶ **publikace:** Zahrádkáři v Čechách a na Moravě – ČZS – cena 50,- Kč vč. poštovného a balného na základě objednávky ZO nebo ÚS
- ▶ **CD:** Vinná réva – k dispozici na letní výstavě Flora Olomouc, v informační službě pavilonu “G”

Telefonické dotazy mimo středu Vám zodpoví členové ÚS ČZS Olomouc:

Předseda – J. Rod, tel.: 723 339 521, e-mail: jaroslav.rod@centrum.cz

tajemník - J. Skarupský, tel.: 605 127 698, e-mail: j.skarupsky@seznam.cz

hospodář – J. Kačerová, tel.: 775 639 152

Redakce: Vlasta Schubertová, ČZS ÚS Olomouc - konečná úprava

(neprošlo jazykovou úpravou)